

Article Info/Makale Bilgisi

Received/Geliş:24.08.2022 Accepted/Kabul: 03.10.2022 Published/Yayınlama: 22.10.2022

Yetişkin Öğrenenlere Yönelik Kurs Oluşturmada Yeni Bir Yaklaşım: Grafik Kurs Haritası Tasarlama

Nida SOKMEN¹, Hayat BOZ²

Öz

Yetişkin öğrenenlere yönelik başarılı kurslar oluşturmak, deneyimli eğitmenler için bile zorlu bir iştir. Farklı alanlarda yetişkin öğrenenlere yönelik güncel, başarılı ve onların istek ve ihtiyaçlarına uygun bir kurs oluşturmak ve onu başarılı bir şekilde uygulamak önemlidir. Çok farklı hedeflere, deneyimlere, öğrenme stillerine ve motivasyonlara sahip bireylerin katılması kurs sürecini daha da zorlaştırmaktadır. Bu zorluklar göz önüne alındığında eğitmenler; yetişkin öğrenenlere yönelik başarılı bir kurs oluşturmak, katılımı sağlamak ve kursu yönetmek ve değerlendirmek için kurs tasarım haritasına ihtiyaç duyabilirler. Derleme niteliği taşıyan bu makale, yetişkin eğitimi ve grafik tasarımıyla ilgili alanyazında yer alan temel bilgilerden yola çıkarak kurs haritası için akış şeması, diyagramı ve grafik düzenleyicisi olan metin tasarımının tamamlaması ve netleştirilmesi amaçlanan, günümüzde giderek güçlü bir araç olan grafik kurs haritası önermektedir. Çalışma kapsamında ilk önce yetişkin eğitimi, andragoji ve andragojinin uygulanmasına ilişkin tanımlara yer verilmiş bu tanımlardan yola çıkılarak yetişkinlere yönelik bir kurs hazırlamada andragojinin uygulandığını daha görünür hale getirmek için grafik kurs haritasının faydaları sunulmuştur. Eğitmenlerin, yetişkin öğrenenlere yönelik kendi kurslarını tasarlarken nasıl yapılandıracaklarını anlamalarına yardımcı olması, andragojinin başarılı bir şekilde uygulanması ve andragojinin uygulandığının daha görünür olması için grafik kurs haritasının nasıl tasarlanacağı açıklanmıştır. Grafik kurs haritasının hazırlanması için gerekli teknik bilgi ve yazılım araçları görseller kullanılarak verilmiş ve örnek olarak web tasarımı kursu için bir grafik kurs haritası sunulmuştur. Bu çalışmanın yetişkin eğitimcilerinin andragojiyi başarılı bir şekilde uygulayabilmelerine ve kurslarının daha görünür bir şekilde tasarlamalarına yardımcı olacağı ve kursa katılımı etkileyeceği umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grafik Kurs Haritası Tasarlama, Yetişkin Öğrenenler, Andragoji, Kurs Katılım

¹Ankara University, nidakavk@hotmail.com, Ankara, Turkey, ORCID: 0000-0002-1064-5713

² Assoc. Prof Dr., hboz@education.ankara.edu.tr Ankara University, Ankara Turkey ORCID: 0000-0001-5409-8371

A New Approach to Creating Courses for Adult Learners: Designing a Graphic Course Map

Abstract

Building successful courses for adult learners is a challenge, even for experienced instructors. It is important to create and successfully implement an up-to-date, successful course for adult learners in different fields that suits their wishes and needs. The participation of individuals with very different goals, experiences, learning styles and motivations makes the course process even more difficult. Considering these difficulties, trainers; they may need a course design map to create, engage, and manage and evaluate a successful course for adult learners. Based on the basic information in the literature on adult education and graphic design, this compilation article proposes a graphic course map, which is an increasingly powerful tool today, which is intended to complement and clarify the text design, which is a flowchart, diagram and graphic organizer for the course map. Within the scope of the study, firstly, definitions of adult education, andragogy and the application of andragogy were included, and based on these definitions, the benefits of a graphic course map were presented in order to make the application of andragogy more visible in preparing a course for adults. It explains how to design a graphical course map to help instructors understand how to structure their courses for adult learners when designing their own courses for adult learners, to implement andragogy successfully, and to make the application of andragogy more visible. The necessary technical knowledge and software tools for the preparation of the graphical course map are given using visuals, and a graphical course map for the web design course is presented as an example. It is hoped that this study will help adult educators to successfully apply andragogy and design their courses more visibly and influence course participation.

Keywords: Graphic Course Map Design, Adult Learners, Andragogy, Course Participation

1. GİRİŞ

Yetişkin eğitimiyle ilgili yakın zamandaki araştırma konu ve çalışmalara bakıldığında az olduğu görülmektedir. Fakat eski dönemlerdeki büyük öğretmenler Çin’de Konfüçyüs, Mencius, Hsün Tzu, Lao Tse; Antik Yunan’da Pisagor, Herakleitos, Aristo, Sokrates, Platon ve Hypatia; Antik Roma’da Cicero, Evelid; Doğuda El Farabi, El Gazali ve İbni Sina ve kutsal kitaplar dönemindeki peygamberler çocukların değil yetişkinlerin öğretmeni idi. O dönemlerde öğretmenlerin deneyimleri çocuklarla değil yetişkinlerle olduğu için öğretme ve öğrenme kavramları çok farklıydı. Yetişkin eğitimiyle ilgilenen bu büyük öğretmenlere göre öğrenme bilginin edilgin bir şekilde alınması değil zihinsel bir sorgulama, tartışma ve araştırma sürecine dayanmaktaydı.

Yedinci yüzyılda, öğrenme ve öğretme üzerine geliştirilen stratejiler pedagoji kavramında toplanır. Pedagoji Yunanca paid, yani çocuk ve agogus, yani önderi sözcüklerinin

birleşiminden oluşur. Çocuklara öğretme sanatı ve bilimi olarak ifade edilir. Pedagoji yüzyıllar boyunca eğitim alanında etkisini sürdürür. Eski dönemlerden sonra yetişkinlerin çocuklardan farklı öğrendiğiyle ilgili düşünceler birinci dünya savaşının sona ermesiyle başlar ancak bilimsel olarak ifade edilmesi daha sonra gerçekleşir. 1926 yılında Amerikan’da yetişkin eğitimi araştırmaları bilimsel ve sanatsal olarak iki farklı alanda toplanır (Knowles, Holton ve Swanson, 2015). Bilimsel araştırmaların öncülerinden Edward L. Thorndike ve Herbert Sorenson yetişkinlerin öğrenme yeteneğiyle ilgilenir. Yetişkinlerin öğrenebileceği ve onların çocuklardan farklı ilgi alanları ve yetenekleri olduğunu bilimsel olarak kanıtlar. Sezgi ve deneyimlerle yeni bilgiler keşfetmeyi amaçlayan sanatsal akımın öncülerinden Eduard C. Lindeman yetişkinlerin nasıl öğrendiğiyle ilgilenir ve *The Meaning of Adult Education* (Yetişkin Eğitiminin Anlamı) kitabında güçlü ifadelerde bulunur.

“Yetişkin Eğitime yaklaşım konularla değil durumlar vasıtasıyla olmalıdır. Bizim akademik sistemimiz tersine gelişti. Konular ve öğretmenler başlangıç noktasını meydana getiriyor, öğrenciler ikinci derecede kalıyorlar. Alışılmış eğitimde öğrencinin hazırlanmış bulunan programa uyması istenir. Yetişkin eğitiminde program öğrencinin ihtiyaç ve ilgilerine göre yapılır. Her yetişkin insanın kendi iş, eğlencesi, aile hayatı toplum hayatı vb. bakımından intibakı gerektiren durumların içinde kendisini bulur. Yetişkin eğitimi bu noktada başlar. İhtiyaç duyulduğu zaman konu duruma uydurulur ve yürütülür. Bu tip eğitimde ders kitaplarıyla öğretmenler yeni ve ikinci derecede bir rol oynarlar. Asıl önemi öğrenciyi vermek zorundadırlar” (Lindeman, 1926, s-11).

Lindemanın düşüncelerinden sonra yetişkinlerin öğrenmesini çocuklardan ayırmak için Andragoji kavramı ortaya çıkar. Kavram ilk Yugoslav yetişkin eğitimcisi Dusan Savicevic tarafından tanıtılır ve Knowles tarafından kavrama anlam ve derinlik kazandırılır. Andragoji kelimesi adam anlamına gelen *andra* ve yönetme anlamına gelen *agogus* kelimelerinden türemiştir. Andragoji tam olarak yetişkinlere bilim ve sanat öğretmeyi ifade etmektedir (Knowles, 1973).

Andragoji kavramını daha iyi anlamak için yetişkin bireyle ne ifade edildiğine bakılması gerekir. Yetişkin kavramı dört farklı alanda tanımlanır. Birincisi, biyolojik tanım: Birey biyolojik olarak üreyebileceği yaşa geldiğinde yetişkin olur. İkincisi, yasal tanım: Birey yasal olarak oy verebileceği, ehliyet alabileceği, kendi rızasıyla evlenebileceği yaşa geldiğinde

yetişkin olur. Üçüncüsü, toplumsal tanım: Toplumsal olarak, tam zamanlı çalışan, eş, anne baba, oy veren vatandaş gibi rolleri üstlendiğinde yetişkin olur. Öğrenme bakımından önemli olan dördüncü psikolojik tanıma göre birey kendi yaşamından sorumlu olduğunda, kendisini yönlendirdiğinde benlik kavramına eriştiğinde yetişkin birey olur (Knowles, Holton ve Swanson, 2015).

Lindema'nın düşüncelerinden etkilenen Knowles yetişkin bireylerin biyolojik ve psikolojik farklılıklarını da dikkate alarak andragojinin altı varsayımını geliştirmiştir. Bu varsayımlar: (1) Yetişkinler bir şeyi öğrenmeden önce bunu neden öğrenmeleri gerektiğini bilme gereksinimi duyar. (2) Yetişkinlerde benlik kavramı kendini yönlendirmeye doğru ilerlemeye yoğun bir şekilde bağlıdır. (3) Öğrenenin önceki deneyimleri öğrenme ortamına zengin bir öğrenme kaynağı sunar. (4) Yetişkinler, tipik olarak, yaşamdaki bir durumla başa çıkma veya bir görevi gerçekleştirme gereksinimi duyduklarında öğrenmeye hazır olurlar. (5) Yetişkinlerde öğrenme yönelimi yaşam merkezlidir; eğitim, yeterliliklerini potansiyellerini tam olarak gerçekleştirebilecekleri düzeye çıkarmaya yönelik bir gelişme sürecidir. (6) Yetişkinlerde motivasyon dışsal olmaktan çok içsel olmaktadır (Knowles, Holton ve Swanson, 2015).

Andragojiyi anlamanın en iyi yolu onu pedagoji ile kıyaslamaktır. Eğitimcilerin pedagojide kullandığı içerik modellerinin aksine, andragojik model bir işlem modelidir. Geleneksel eğitimde öğretmen hangi bilgilerin sunulacağına veya hangi becerilerin geliştirilmesi gerektiğine önceden kendisini karar verir, içeriği belirler, içeriğin aktarılması için kullanılacak araçları seçer ve bu içeriğin bir sırayla sunulması için bir plan geliştirir. Bu model içeriğe dayalı tasarımdır. Andragojide eğitimci öğretimi tek başına planlamaz. Öğrenenleri ve diğer ilgilileri belirli öğeleri içeren bir sürece dahil etmek için önceden bir dizi prosedür hazırlar. Bu öğeler: (1) Öğrenenlerin andragojik modele hazırlanması. (2) Öğretimi birlikte planlamak için destekleyen, esnek ve işbirliğine dayalı bir ortamın oluşturulması. (3) Öğretimi karşılıklı planlama için bir mekanizma kurulması, güvenin sağlanması. (4) Katılımcıların öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesi. (5) Belirlenen gereksinimleri karşılayacak program hedeflerine karar verilmesi (içeriğin oluşturulması); 6 Öğrenme deneyimleriyle derslerin tasarlanması. (7) Öğrenme deneyimlerinin uygun teknik ve malzemelerle sunulması. (8) Öğrenme sonuçlarının değerlendirilmesi ve öğrenme gereksinimlerinin yeniden belirlenmesidir (Knowles, Holton ve Swanson, 2015).

Yetişkin eğitimiyle ilgili yapılan çalışmalarda andragojinin önemi ve yetişkin eğitiminde kullanılması gerektiği birçok araştırmada belirtilmiştir. Henschke (2010), andragoji doğru bir şekilde uygulandığında, yetenekli ve alanına hakim yetişkin eğitimcileri öğretme ve öğrenmeye yönelik yetişkin öğrenenler üzerinde olumlu bir etki oluşturabileceğini belirtmiştir. Yetişkinlerin giderek daha bağımsız ve kendi eylemlerinden sorumlu bireyler olduğunu ve bu nedenle, yetişkinler genellikle yaşamlarındaki acil sorunları çözmek için samimi bir istekle öğrenmeye motive olduğunu, kendi kendilerini yönetmeye yönelik artan bir ihtiyaç duyduğunu ve bu duruma andragojinin fayda sağlayacağını belirtmiştir. Pedagojik modelin birçok yönden yetişkinlerdeki bu tür gelişimsel değişiklikleri dikkate alınmadığında gerilim, kızgınlık ve direnç üretebileceğini vurgulamıştır.

Van Gent (1996), andragojinin yetişkinlerin eğitimini ve yetişkinlere öğretmeye yönelik bir yaklaşımı belirtmek için kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Billington (2000), andragoji ile ilgili faktörlerin yetişkinlerin ilerlemesine ve öğrenmesine yardımcı olduğunu bu faktörlerin olmaması durumunda onların büyümelerini ve gerilemelerini sağladığını tüm andragojik faktörler arasında, öz-yönetimli öğrenmenin en belirgin ve önemli olanlardan biri olduğunu bulmuştur. Houle (1996), andragojinin, yetişkin eğitimi programlarının planlanmasında tüm uygulamalar arasında en öğrenen merkezli olmaya devam ettiğini ve andragojinin diğer tüm sistemleri etkilediğinden, yetişkin eğitimcileri öğrencilerin eğitimleriyle birlikte mümkün olduğunca onların çok yönüne ve onları en verimli şekilde öğrenebilecekleri bir öğrenme ortamının oluşturulmasına dahil etmeleri gerektiğini belirtmiştir. Krajinc (1989), Andragojiyi, yardım etme sanatı ve bilimi olarak tanımlanmış ve yetişkinlerin öğrendiğini ve yetişkin eğitimi teorisinin, süreçler ve teknoloji üzerine çalıştığını belirtmiştir.

Henschke (1989), öğretimsel Perspektifler Envanteri başlıklı yedi boyut içeren bir andragojik değerlendirme aracı geliştirmiştir. Değerlendirme aracında bulunan özellikler: Öğretmenin öğrencilerle empati kurması, öğrenenlerin öğretmene güveni, öğretimin planlanması ve sunumu, öğrencinin benzersizliğine uyum sağlama, öğrencilere karşı öğretmenin duyarlılığı, öğrenci merkezli öğrenme süreçleri ve öğretmen merkezli öğrenme süreçleridir. Bu envanterde en çok vurgulanan öğrencilerin öğretmene güvenmesidir. Bu güven yetişkin öğrenenlerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda öğrenmelerinin planlanacağıyla ve kendilerinin bu sürece dahil olmasıyla bağlantılıdır.

Malkoç (1989) Yetişkinlerin öğrenmesine yardımcı olabilmek için uzun yıllar çocukların eğitiminde kullanılan ilke ve yöntemlerin yeterli olduğunun düşünüldüğünü fakat zamanla yetişkin eğitimiyle ilgili yapılan araştırmalar ve kazanılan deneyimler yetişkinlerin çocuklardan farklı olduğu ve farklı bir eğitime tabi tutulması gerektiğini ortaya çıkardığını belirtmiştir. Andragojinin yetişkin eğitiminde gittikçe yaygınlaşan bir kabul gördüğünden yetişkin eğitimcilerinin bu ilke ve yöntemleri kullanması gerektiğini vurgulamıştır.

Akın (2014) Türkiye’de eğitim ve öğretimin karşılığı olarak kullanılan kavramın çoğu zaman sadece pedagoji olduğunu öğrenenlerin yaşları, sosyal rolleri, yaşam tecrübeleri ve diğer özelliklerine bakılmadan herhangi bir eğitim sürecinde bütün sistemin pedagojik ilke ve yöntemler üzerine yapılandığını belirtmiştir. Yetişkinler için hazırlanan bir eğitim sürecinde andragoji kavramına öncelik verilmesi gerektiğini ve pedagoji ile andragoji arasındaki farklar üzerinde durarak kavramların uygulama alanlarını detaylı bir şekilde açıklamıştır. Çocuklara yönelik bir eğitim programı hazırlanacağı zaman ilk olarak pedagojik ilkelerin, yetişkinlere yönelik bir eğitim programı hazırlanacağı zaman ise ilk olarak andragojik ilkelerin göz önünde bulundurulması gerektiğini ve andragoji kavramının özellikle yetişkinlere yönelik olarak hazırlanan eğitim programlarında kullanımının yaygınlaştırılmasının önemi belirtmiştir.

Tezcan ve Deveci (2018), yetişkinlerin öğrenmesini yaşamboyu öğrenme ve andragojik ilkeler kapsamında değerlendirmişlerdir. Çalışma kapsamında yaşamboyu öğrenme kavramı, bu kavramın ortaya çıkışı, kullanımını belirtmiş ve yetişkinlerin öğrenmesi, öğrenme özellikleri ve yetişkin öğrenmesi konusunda varsayımlar sunan andragoji kavramı açıklanmıştır. Yetişkinlerin öğrenmesi yaşamboyu öğrenme bağlamında ele alınmış ve yetişkinlerin yaşamboyu öğrenmesinde andragojik ilkelerin dikkate alınmasının önemi üzerinde durulmuştur. Andragojinin yetişkinlere yönelik öğrenme etkinliklerinin planlanmasında, yürütülmesinde ve başarıya ulaşmasında kilit bir role sahip olduğu belirtilmiş ve yetişkin eğitimi etkinliklerinin planlanmasında andragojinin dikkate alınmasının, yetişkinler için etkili bir öğrenme ortamının oluşmasına katkı sağlayacağı vurgulanmıştır.

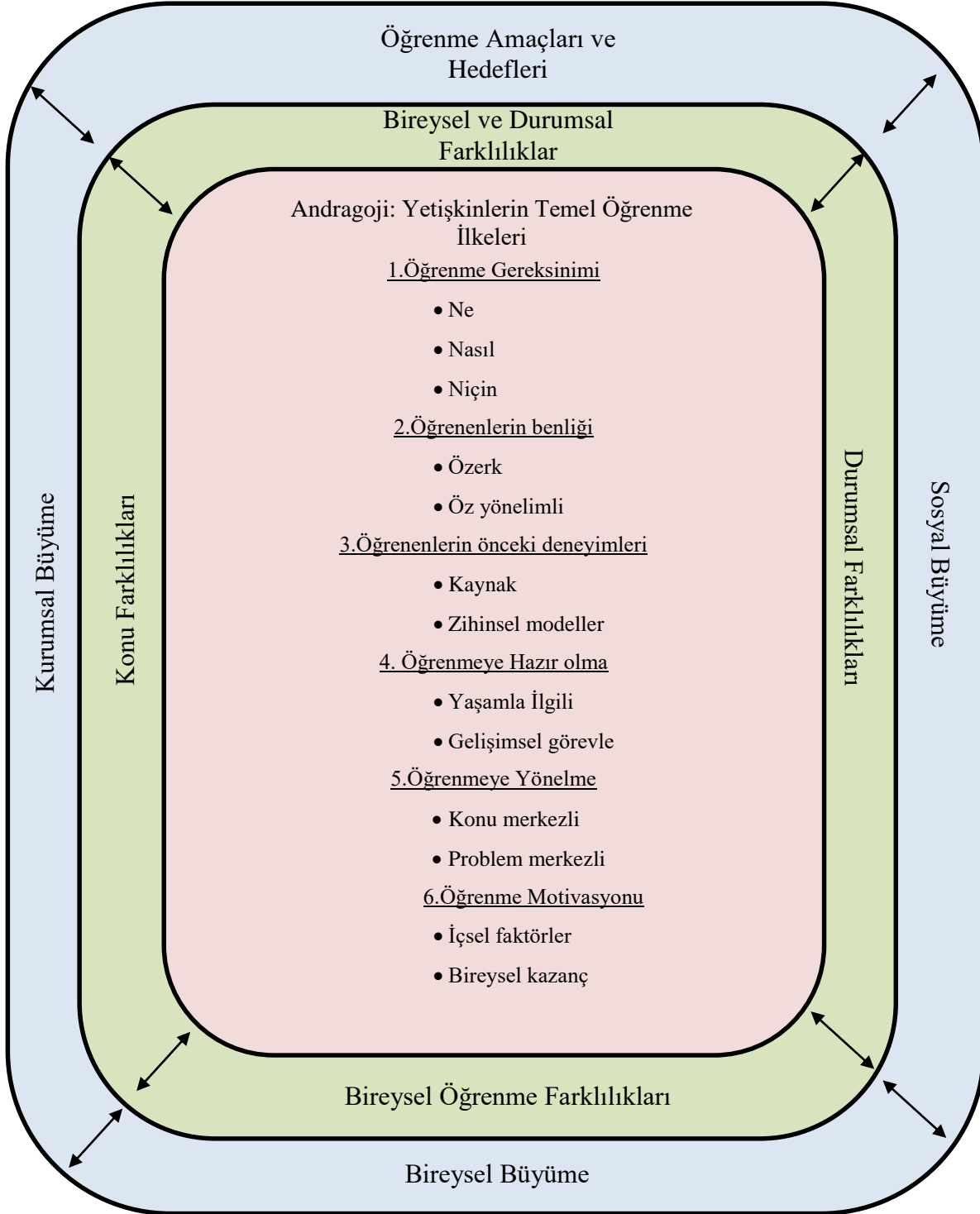
Çevik ve Aslandağ (2020), yetişkin eğitimi literatüründe yetişkin eğitimi ifade eden terimin andragoji olduğunu ve yetişkinlere öğretimde önemli olduğunu belirtmiştir. Yetişkin eğitimi alanında çeşitli faaliyetlerde bulunan eğitimcilerin andragojik öğretim ilkelerini ne ölçüde uyguladıklarını tespit etmek amacıyla geliştirilen bir ölçeği yetişkin eğitim faaliyetlerini yürüten 341 eğiticilere uygulamıştır. Araştırma sonucunda eğiticilere yönelik geliştirilen andragojik öğretim ilkeleri ölçeğinin, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu tespit edilmiştir.

Uygulamada Andragoji

Andragoji, yetişkin öğrenenlerin öğrenmede engel olacak durumlarını anlamak ve çözüm üretebilmek için tasarlanmış, işlemsel bir modelidir. Geleneksel modelde öğretmenler öğretimle ilgili her şeyi kendisi planlar ve geliştirir. Andragojik modelde ise öğretim öğretime katılanlarla birlikte planlanır ve geliştirilir. Bu nedenle andragojik model bir süreç modelidir. (Knowles, 1973). Pratt (1988), andragojiyi yetişkin öğrenenler için faydalı bir uygulama model olarak önerir. Şekil 1'de Knowles ve diğerleri (1995) tarafından, yetişkin öğrenme uygulamalarının daha planlı bir şekilde yürütülmesi amacıyla geliştirilmiş olan andragojinin uygulama planı sunulmuştur. Uygulamada andragojinin üç boyutu şu şekilde ifade edilir:

- a) Öğrenme Hedefleri
- b) Bireysel ve Durumsal Farklılıklar
- c) Andragoji: Yetişkinlerin Temel öğrenme İlkeleri

Şekil 1. Uygulamada Andragoji

Kaynak. Knowles, Holton ve Swanson, 2015

Andragojik modelde etkileşimde bulunan üç halka yetişkinlerin öğrenme durumlarını üç boyutlu ve çok yönlü bir süreç olarak ifade etmektedir. Bu modelin dış halkasını oluşturan hedef ve amaçlar bireysel, kurumsal ve toplumsal olarak üç alandan oluşmaktadır. *Bireysel*

Gelişim: Yetişkinlerde öğrenme alanındaki birçok akademisyen ve uygulayıcı yetişkinlerin öğrenmesinde genellikle bireysel gelişime odaklanmaktadır. *Kurumsal Gelişim:* Bireysel gelişimle birlikte andragojinin temel hedeflerinden biri kurumsal performansı arttırmak ve insan kaynaklarını geliştirmektir. *Toplumsal Gelişim:* Brezilyalı eğitimci Friere'nin (1970) bilinçlendirme ve farkındalık geliştirme çalışmaları toplumsal gelişime örnek olarak gösterilebilir.

Andragoji Modelinin orta halkası bireysel ve durumsal farklılıklardır. Andragojinin yapılanmasında etkili olan bu değişkenler: öğrenenlerin bireysel farklılıkları, konu farklılıkları ve durumsal farklılıkları olarak gruplandırır. *Konu Farklılıkları:* Andragojide tüm konular aynı şekilde öğretilemez bu nedenle öğrenenlere daha önce bilmedikleri bir konuyu öğretmek için farklı öğretme öğrenme stratejileri gerektirir. *Durumsal Farklılıklar:* Belirli bir öğrenme durumunda ortaya çıkabilecek kendine özgü etkenlerin her biri duruma bağlı etkiler kategorisinde dikkate alınır. Duruma bağlı farklılıklar büyük ve küçük ölçekte değişebilir. Örneğin herhangi bir öğrenme ortamında yetişkin öğrenenler kendini yönlendirmeye daha az ya da daha fazla destek almaya ihtiyacı olabilir. *Bireysel Farklılıklar:* Yetişkin eğitimcisi öğreneni yakından tanıyabilmesi için kim olduğunu anlaması ve bireysel farklılıklarını bilmesi gerekir. Bireysel farklılıklar yetişkinlerin öğrenmesini ve öğrenme planlarını etkiler. Yetişkinlerde öğrenmeyi daha iyi anlayabilmek için biyoloji, psikoloji vd. disiplinlerden faydalanılması gerekmektedir. Andragoji yetişkin öğrenenlerin bireysel farklılıklarına uyum sağlayacak şekilde yapılanması gerekmektedir. Tablo 1'de Jonassen ve Grabowski (1993) bireysel farklılıkları bilişsel farklılıklar, kişilik ve deneyimler olarak üç kategoride inceler.

Tablo 1. Öğrenenler Arasındaki Bireysel Farklılıklar

BİLİŞSEL
1. Genel Zihinsel Yetenekler
• Hiyerarşik yetenekler (akışkan, kristalleşmiş ve uzaysal)
2. Birincil Zihinsel Yetenekler
• Ürünler
• İşlemler
• İçerik
3. Bilişsel Denetimler
• Alana bağlılık/Alandan bağımsızlık
• Alan artikülasyonu
• Bilişsel tempo

-
- Odak dikkati
 - Kategori genişliği
 - Bilişsel karmaşıklık/basitlik
 - Güçlü/Zayıf otomatikleştirme
4. Bilişsel Tarzlar: Bilgi Toplama
- Görsel/Dokunsal
 - Görselleştirme/Sözelleştirme
 - Düzleme/Keskinleştirme
5. Bilişsel Tarzlar: Bilgi Düzenleme
- Serileştirme/Bütünleştirme
 - Kavramsal Tarz
6. Öğrenme Tarzları
- Hill'in bilişsel tarzı haritalama
 - Kolb'un öğrenme tarzları
 - Dunn ve Dunn öğrenme tarzları
 - Grasha-Reichmann öğrenme tarzları
 - Gregorc öğrenme tarzları
-

KİŞİLİK

7. Kişilik: Dikkat ve Katılım Tarzları

- Kaygı
- Gerçekçi olmayan beklentilere tolerans
- Belirsizlik toleransı
- Engellenme toleransı

8. Kişilik: Beklenti ve Teşvik Tarzları

- Denetim odağı
 - İçer dönüklük/Dışa dönüklük
 - Performans motivasyonu
 - Risk alma ve İhtiyatlılık
-

ÖNCEKİ BİLGİLER

9. Önceki Bilgiler

- Önceki bilgiler ve Başarılar
 - Yapısal bilgi
-

Modelin iç halkasında yetişkinlerin temel öğrenme ilkeleri yer almaktadır. Bunlar: Öğrenme gereksinimi (ne, niçin, nasıl), öğrenenlerin benliği (özerk, öz yönelimli), öğrenenlerin önceki deneyimleri (kaynak, zihinsel modeller), öğrenmeye hazır olma (yaşamla ilgili, gelişimsel görevle ilgili), öğrenmeye yönelme (konu merkezli, problem merkezli), öğrenme motivasyonu (içsel faktörler, bireysel kazanç). Bu ilkeler yetişkin öğrenenin tanınmasını sağlamakla birlikte andragojiye hazır bulunuşluluğunu da belirlemektedir.

Andragojik model, uzun yıllardır yetişkin öğreniminin merkezi bir modeli olarak varlığını sürdürmektedir. Fakat andragojinin uygulanmasıyla ilgili pek çalışma yoktur. Knowles (1984) andragojinin uygulandığı dersleri inceledikten sonra birtakım görüşlere varmıştır. Andragojik modelin, bütün olarak veya kısmen benimsenebilecek veya uyarlanabilecek unsurlardan oluşan bir sistem olduğunu ve değişiklik yapılmadan uygulanabilecek bir ideoloji olmadığını vurgulamıştır. Knowles'a göre andragojinin en önemli özelliğini esnek olmasıdır.

Holton, Swanson ve Naquin (2001) yaptıkları çalışmada performans geliştirme uzmanları ve diğer yetişkin eğitimciler için andragojinin belirli yönlerine yeni bir bakış sunmuşlardır. Daha genel olarak, yapmış oldukları çalışmada amaçları andragoji ilkelerinin mevcut durumunu açıklığa kavuşturmak, andragojiyi pratikte kullanmadaki belli başlı konuları ele almak ve andragojiyi farklı uygulama koşullarına uyarlamak için daha net bir çerçeve sunmak olmuştur. Uygulamada Andragoji: Andragojiyi öğrenme durumuna uyacak şekilde şekillendirmede göz önünde bulundurulması gereken faktörleri daha açık bir şekilde açıklayan genişletilmiş bir model olarak sunulmuştur. Ayrıca bu çalışmada andragojik öğrenen adı verilen bir analiz çerçevesi oluşturularak; yetişkin öğrenenin ihtiyaç değerlendirmesi ve müfredat geliştirme sırasında andragojik modelin pratikte kullanılması için analizler de sunulmuştur. Bu çalışma andragojinin yetişkin öğrenimine yönelik yaklaşımları netleştirmeye yönelik bir başlangıç girişimi olarak değerlendirilebilir.

Yetişkinlerin kendi kendini yönetmesi, deneyimlerinin öğrenme için bir kaynak olması, öğrenme gereksinimlerinin sosyal rol görevlerinden kaynaklanması ve öğrenmenin hemen uygulanması, onların ayırt edici özelliklerindedir. Yetişkin eğitiminde süreç unsurları, öğrenmeye elverişli bir ortam oluşturma, öğretmenler ve öğrenciler tarafından öğrenmenin karşılıklı olarak planlanması, öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi, ihtiyaçlardan doğan öğrenme hedefleri, öğrenme deneyimlerini destekleyen modeli tasarlama, etkinlikleri yürütme ve gelişimi ve ilerlemeyi değerlendirmedir. Andragoji yetişkin öğrenmelerinin nasıl planlanması gerektiğiyle ilgili önemli ilkeler sunar ve yetişkin eğitimcisinin öğrenmeleri bu şekilde planlanması önemlidir. Andragojinin uygulanmasının önemi belirtilmesine rağmen yetişkin öğrenenlere yönelik kurslar tasarlandığında nasıl uygulanacağı ve andragojinin uygulandığının nasıl görünür olacağıyla ilgili pek araştırma yoktur. Oysa andragoji bir süreç modelidir bu sürecin görünür olması ve yetişkin eğitimcisinin katılımcılarla birlikte daha etkili

öğrenme süreçleri oluşturması önemlidir. Bu durumda yetişkin öğrenenlere yönelik bir kurs hazırlarken andragojinin başarılı bir şekilde uygulanması için kursun görünür olması bir haritasının olması önemini gerektirir.

Öğretim tasarımı, öğrenme deneyimlerinin tasarlanması, geliştirilmesi ve uygulanmasına odaklanan bir uygulama alanıdır (Saba, 2011). Öğretim tasarımcıları, herhangi bir kurs için öğretimsel görevlerini geliştirirken bir haritayla başlarlar. Bu tasarım sürecinin en önemli parçasıdır (Khalil ve Elkhider, 2016). Fink (2013) ideal olarak tasarlanmış ve geliştirilmiş bir kurs, gerçekten önemli bir öğrenme deneyimiyle sonuçlanacağını belirtir. Wiggins ve McTighe (2005) tarafından, geliştirilen geriye dönük tasarım ilk önce öğrenenlerin amaçlarına ve sonuçlara odaklanarak ve daha sonra katılım aşamalarından geriye doğru hareket ederek öğretimi planlama yöntemi olarak tanımlanır. Tasarımın haritalanması, herhangi bir görsel haritalama aracıyla kolaylaştırılabilir (Drysdale, 2019).

Yetişkin öğrenenlere yönelik bir kursta eğitmenler, kurs süresince sadece kurs planına bağlı kalarak kurs programlarını yönetemezler. Kurs planı daha çok kursun içeriğiyle, öğretim yöntemleriyle ve kullanılacak araç ve gereçlerle ilgilidir. Kurs haritası ise bir kursun oluşturulması, yönetilmesi ve değerlendirilmesiyle ilgilidir. Kurs haritası, eğitmenin kurs başlamadan önce yapmayı planladıklarıyla başlayıp, kurs süresince kursun yapılması için başvurmaları gereken bir yol haritasıdır. Andragoji bir süreç modelidir ve yetişkin öğrenenlere yönelik kurs tasarlanırken kursun her sürecinde bulunmaktadır. Kursun tasarım süreçlerinin andragojinin uygulama süreçleriyle uyumlu olması yetişkin öğrenenler için daha anlamlı öğrenme deneyimleri oluşmasını sağlayacaktır. Kursun tasarımının görünür olması, yetişkin öğrenenlere yönelik olması yetişkin eğitimcisinin öğrenenlerin istek ve ihtiyaçlarını dikkate alarak ve onları sürece katarak kursunu tasarlaması için bu çalışmada yetişkin öğrenenlere yönelik grafik kurs haritası tasarlanmanın faydaları ve nasıl tasarlanacağı sunulmuştur. Örnek olarak, Görsel 6'da bu makale doğrultusunda hazırlanan web tasarımı kursuyla ilgili "yetişkin öğrenenlere yönelik grafik kurs haritası" sunulmaktadır. Harita, andragojinin süreçlerini dikkate alarak kurs programının süreçlerini, her bir süreç içerisinde yapılması planlananlar için farklı şekiller, yazılar, resimler ve bağlantılar aracılığıyla programı görsel olarak anlatmaktadır.

Bu çalışmada yetişkin öğrenenlere yönelik kurslarda grafik kurs haritası oluşturmanın faydaları ve yetişkin öğrenenlere yönelik kurslarda grafik kurs haritası nasıl oluşturulacağını sunması, yetişkin eğitimcilerinin yetişkin öğrenenlere yönelik kurs tasarlarırken andragojiyi

daha bilinçli uygulayarak katılımcılarla birlikte daha anlamlı kurs deneyimi oluşturmalarına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

2. YÖNTEM

Nitel araştırma yaklaşımıyla yapılan bu çalışma “derleme” niteliği taşımaktadır. Derleme makalelerinin farklı türleri bulunmaktadır. Günümüzde en güncel derleme makaleleri ya da hızla gelişen alana yeni bilgi sağlayan makaleler tercih edilmektedir (Gastel ve Day, 2016). Bu çalışmada da çok az araştırma yapılan yetişkin eğitimi alanına önemli bilgiler ve güncel uygulamalar sunmak amaçlanmıştır. Derleme çalışmaları araştırma çalışmalarından farklıdır. Giriş, materyal, metod, sonuç ve tartışma düzenlemesi derleme makalelerinde kullanılmamaktadır. Fakat bazı derleme makaleleri bu formatta yazılabilir. Derleme makalesi okuru yönlendirmek için alt başlıklardan büyük ölçüde faydalanır (Gastel ve Day, 2016). Bu çalışmada Giriş bölümünde yetişkin eğitimi, andragoji ve uygulamada andragojiyle ilgili alanyazıda önemli bilgiler sunulmuştur. Derleme çalışması, geniş bir kitle için geniş bir konuyu ele aldığından var olan çalışmaların fikir ve yaklaşımlarının özetlenmesine veya bunlardan bir sentez oluşturulmasına katkı sunmaktadır (Herdman, 2006). Bu çalışmada yetişkin eğitimi ve andragojiyle ilgili yapılan literatür çalışmaları değerlendirildikten sonra yetişkin öğrenenlere yönelik kurslar tasarlandığında andragojinin uygulanmasının önemi görülmüş fakat nasıl uygulanacağıyla ilgili pek çalışma olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada bu eksiği gidermek amacıyla yetişkin öğrenenlere yönelik grafik kurs haritası tasarlanmasının önemi andragoji, yetişkin eğitimi ve yetişkin öğrenenlere göre değerlendirilmiş ve yetişkin öğrenenlere yönelik grafik kurs hazırlama tekniğiyle ilgili yazılıma göre değişmeyen temel bilgiler derlenerek anlamlı bir bütün halinde sunulmuştur.

Yetişkin Öğrenenlere Yönelik Kurslarda Grafik Kurs Haritası Oluşturmanın Faydaları

Kursun Büyük Resmi Görülebilir: Grafik kurs programı tasarlama konusunda üç ülkede çok sayıda fakültede araştırma yürütülmüş ve katılımcıların tepkileri gözlemlenmiştir. Bu çalışmada eğitmenler, genellikle önceki kurs organizasyonlarının akış eksikliğiyle ilgili sorunlara neden olduğunu, yeni tasarımın ise anlamlı bir boyut ve yeniden düzenleme sağladığını belirtmişlerdir (Biktimirov ve Nilson, 2003). Grafik kurs haritası tasarlamak, yetişkin öğrenenlere yönelik bir kursun oluşmasına katkı sağlar. Katılımlarını desteklemek için kurs programının yetişkin öğrenenlere göre nasıl hazırlanacağı, sunulacağı hakkında bilgi

sunar. Kurs süresince yapılması gereken tüm faaliyetlerin geniş bir çerçevesini gösterir. Eğitmenin kurs başlamadan önce kurs süresince ve kurs sonunda yapılacakları hazırlarken gruplandırma ve önem sırasına göre dizmek için zaman harcaması gerekmektedir. Eğitmen, bunlardan hangilerini kurs başlamadan hazırlamalıyım? Hangilerini öğrenenlerin görüşleriyle oluşturmalıyım? gibi sorular sorarak kurs haritasını oluşturabilir. Eğer eğitmen, kursa başlamadan önce yapılması gerekenleri yapmazsa kursunun başarısız olmasına ya da süresinin uzamasına neden olabilir. Ayrıca öğrenenlerin görüşlerini alması gereken durumları belirtmesi, dikkat çekici grafiksel işaretler kullanması, öğrenenlerin görüşlerini almayı unutmamasını sağlar. Kurs süresince yapılması gerekenleri gruplandırır, kurs süresince yapılacaklar belirlenir ve öncelik sırasına göre dizilir.

Yetişkin Öğrenenlere Yönelik Bir Kursun Yapısını Sunar: Yetişkin öğrenenler yaşamdaki bir problemi çözmek veya bir görevi gerçekleştirmeye ihtiyaç duyduklarında öğrenmeye hazır olurlar. Grafik kurs tasarımı yetişkin öğrenenlerin ihtiyaçlarına çözüm olacak bir kurs yapısını daha görünür hale getirir. Kurs süresince yapılması istenilen amaçları sunar. Kurs katılanlarla birlikte istenilen hedeflere ulaşmak için nasıl ilerlenmesi gerektiğini gösterir. Eğitmenin kurs programıyla ilgili kendi amaçları hakkında bilgi verir. Örneğin; “Öğrenenlerin %90’ının katılımını sağlamak.” Eğitmen, hedefine ulaşmak için öğrenenleri kurs programına bağlamak ve devamını sağlamak için yapmayı belirlediği motivasyonel çalışmaları, farklı uygulamaları, değişimleri ve tutumları için farklı şekiller ve bunlar arasındaki ilişkileri gösteren bağlantılar aracılığıyla tasarımını görsel olarak oluşturur. Kurs tasarımını metin, şekil ve renklerle daha etkili ve verimli bir şekilde geliştirir.

Kurs Süresince Karşılaşılacak Problemlerin Sayısını Azaltmak için Bilgi Sunar: Yetişkin öğrenenlerin zamanı kıymetlidir. Kurs süresinin uzamaması için bazı problemlerin önceden belirlenip çözülmesi gerekmektedir. Kurs süresince karşılaşılabilecek problemleri önceden tespit edip çözmek, daha güvenilir bir kurs deneyiminin oluşmasını sağlar. Eğitmen, kurs süresince karşılaşılabilecek problemleri belirleyip çözüm önerilerini not alıp görselleştirdiği bir kurs tasarımı hazırlarsa, kurs süresince daha az zaman kaybı yaşayacaktır. Örneğin, çevrimiçi öğrenmede karşılaşılabileceği problemleri belirleyip çözüm önerilerini önceden hazırlaması, kurs süresinin uzamamasını ve daha başarılı devam etmesini sağlayacaktır.

Kursa Katılımını Sağlar: Yetişkin öğrenenler, bir öğrenme etkinliğine katılmaya kendileri karar verir (Knowles, Holton ve Swanson, 2015). Kendileri için anlamlı öğrenme deneyimleri sağlayan kurslara katılmak isterler. Bir kursa katılmadan önce o kurs hakkında

detaylı bilgi sahibi olmaları gerekir. Araştırmalar, her türden grafiğin güçlü öğretme ve öğrenme araçları olduğunu ve özellikle anlama ve akılda tutmayı kolaylaştırdığını belirtmektedir (Nilson, 2009). Grafikler çok fazla bilgiyi gruplandırır. Böylece anlamak zihni daha az yorar ve insanlar onlardan daha kolay çıkarımlar yapabilirler (Larkin ve Simon, 1987). Bir grafik kurs haritası, yetişkin öğrenenlerin kursa katılmadan önce yaşayacakları deneyimleri görmesini sağlayarak öğrenenlerin katılacakları kursu daha görünür hale getirecektir. Ayrıca yetişkin öğrenenlerin ilgi ve ihtiyaçlarıyla kursun ilişkisini görmelerini sağlayacaktır. Grafik kurs haritası, kursu açık hale getirir ve kurs tanıtımında yetişkinlere kursun yapısını açıkça vurgular. Kursun amaçlarını kısa ve öz bir şekilde daha az kelimeyle sunar. Kurs tanıtımında bir resim, yetişkin öğrenenlere bin tane şey söyleyebilir ve katılımlarını olumlu etkileyebilir. Grafikler, özellikle konu hakkında önceden bilgisi olmayanlara yarar sağlar (Mayer ve Gallini, 1990). Bu nedenle kurs tanıtımında kursun haritasının grafik tasarımıyla sunulması, yetişkin öğrenenlerin büyük resmi görmesini sağlayarak kursa katılmada daha doğru karar vermelerini sağlayacaktır. Duygusal uyarılma, görsel ve sesleri yorumlamak için limbik sistemden beyne ilişkili sinaptik bağlantıları güçlendiren kimyasallar salgırlar (Leamson, 2000). Yetişkin öğrenenler, grafik kurs haritasını bilişsel olarak işlerken duygular hissettiklerinde, kurs programını daha iyi anlayacakları ve akıllarında uzun süre saklayabilecekleri anlamına gelir. Yani kurs tanıtımında grafik kurs haritasıyla yetişkin öğrenenlerin duygularının olumlu bir şekilde uyanması katılımlarını etkiler. Böylece kurs tanıtımının akılda kalmasını sağlayarak, kurs tanıtımında bulunan yetişkin öğrenenlerin çevrelerindeki diğer arkadaşlarına kursun tanıtımını yaparak, katılıma destek vermelerini sağlayacaktır.

Kurs Tanıtımına Katılan Yetişkin Öğrenenler Kursun Tanıtımını Yaparak Katılıma Destek Verebilir. Beyinle ilgili daha karmaşık çalışmalar yapılmadan önce: Paivio (1971) tarafından geliştirilen öğrenme ve hafıza üzerine ikili kodlama teorisi, insan zihninin bilgiyi işlemek için bağımsız ancak birbirine bağlı, sırasıyla sözel ve görsel-uzaysal sistemlere karşılık gelen semantik ve epizodik olmak üzere iki belleği olduğunu öne sürmüştür. Psikoloji ve sinirbilim alanındaki güncel araştırmalar, sözel ve görsel-uzaysal bilginin işlevsel olarak farklı iki bilişsel sistem tarafından işlendiği varsayımını desteklemesi, ikili kodlama teorisine daha fazla güvenirlilik sağlamıştır (Vekiri, 2002). Bu teoriyi destekleyen araştırmalara göre, insanlar sözel ve görsel bilgileri ayrı bilişsel sistemlerde işleyip sakladığından ve uzun süreli bellekte görsel bilgiler sözel bilgilerden ayrı olarak temsil edildiğinden, metinle birlikte grafiklerin de

bulunmasının öğrenmeye katkı sağladığı bulunmuştur. Ayrıca grafikler, insanların bilgiyi minimum bilişsel işlemle yorumlamalarına ve birleştirmelerine izin verdiği için, belleğe aşırı yüklenmeden depolamasını sağlayarak akılda kalmasını kolaylaştırdığı görülmüştür (Moreno ve Mayer, 1999). Öğitmenin kendi kurs tanıtımını yaparken çevredeki tüm yetişkin öğrenenlere ulaşabilmesi ve kurs tanıtımını yapabilmesi mümkün değildir. Grafik kurs haritası, aynı zamanda planlanan kurs tasarımının epizodik olarak saklanması sağlar. Tasarım bilginin akılda kalmasını sağlayarak, yetişkin öğrenenlerin kursla ilgili bilgileri akıllarında tutmalarına yardımcı olur. Böylece kurs tanıtımında bulunan yetişkin öğrenenlerin çevrelerindeki arkadaşlarına kursun tanıtımını başarılı bir şekilde yaparak, katılıma destek vermelerini sağlayabilir.

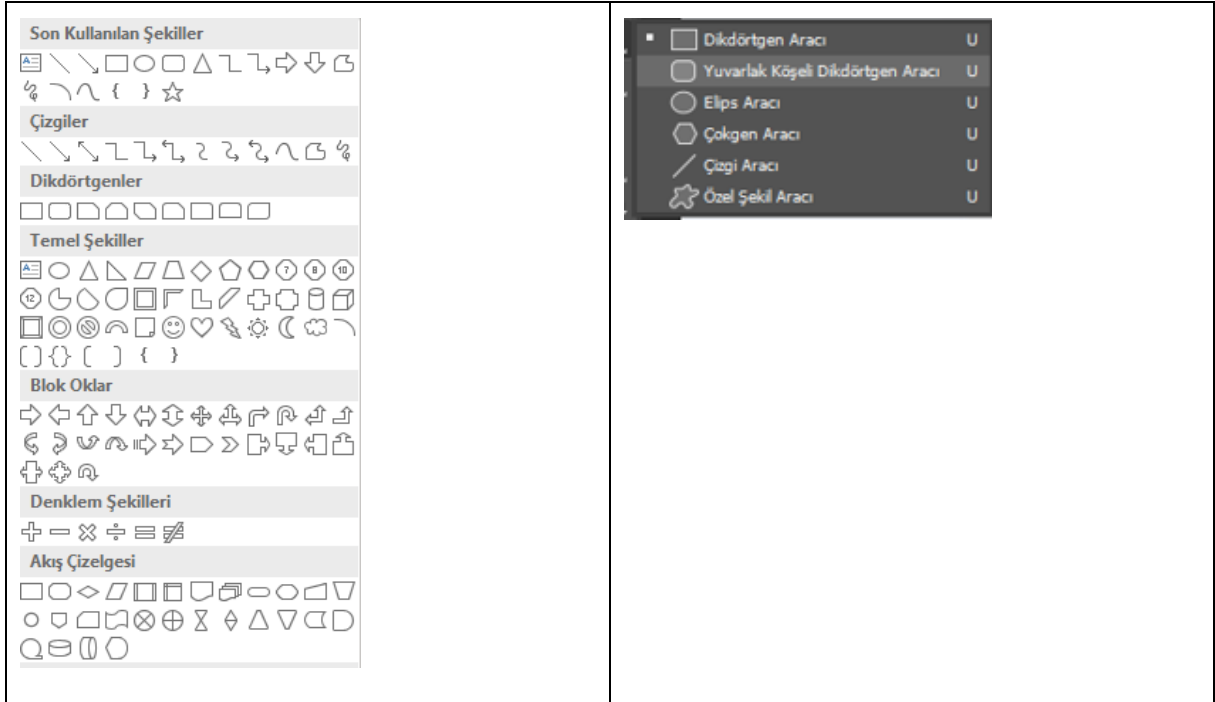
Kurs Programının Değerlendirilmesini Kolaylaştırır: Fink (2003) yetişkin öğrenenlerin ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılayan başarılı ve güncel bir kurs programı hazırlamak öğretmene için zordur. Andragoji ilkelerinin uygulandığı bir kursta öğretmenin kurs programını süreç içerisinde değerlendirmesi önemlidir. Kurstaki olumsuzlukların hemen belirlenip çözüm üretilmesi yetişkin öğrenenlerin katılıma devam etmesini sağlar. Grafik kurs haritası, öğretmenin neleri değerlendireceğini belirlemesine ve değerlendireceği unsurlarla ilgili veri toplamasına yardımcı olur. Böylece öğretmen kurs süresince, kursun performansını ölçebilir ve kurs bitmeden gerekli değişiklikleri yapabilir. Kursta olumsuz giden durumların belirlenmesi, gerekli düzeltmelerin yapılması, kursun başarılı bir şekilde sürmesini sağlar ve bir sonraki kurslar için önemli bilgiler sunar.

Yaratıcılığı Geliştirir: Öğitmenler, grafik kurs haritası tasarlarken yeni etkileyici grafikler ve şekiller oluşturabilir. Farklı görseller oluşturma, yeni olasılıkları göz önünde canlandırma ve tasarlama öğretmenin grafik kurs haritası tasarlama yaratıcılığının gelişmesini destekleyecektir. Öğitmen, grafik kurs haritasını yaratıcı bir şekilde düşündüğünde sadece tasarımın görselliğini değiştirmez, ayrıca kursu ve yetişkin öğrenenler için yeni değerler oluşturabilir. Etkili ve olumlu değişim yaratma inancı ve eyleme geçme cesareti, öğretmenin farklı grafiksel kurs haritası oluşturmalarını sağlayacaktır. Yaratıcılık, farklı beceriler edinmenin çok ötesinde, zaten sahip olunan becerilerle ve deneyimlerle neler yapılabileceğine inanmaya ve düşünmeye bağlıdır. Öğitmen kurs tasarımında becerilerini, deneyimlerini ve stratejilerini belli teknik ve yöntemleri kullanarak geliştirilebilir, üzerine yenilerini ekleyebilir. Böylece daha farklı yaratıcı grafik kurs haritaları oluşturma öğretmende farklı bir güçlenme duygusu geliştirir.

Yetişkin Öğrenenlere Yönelik Kurslarda Grafik Kurs Haritası Nasıl Oluşturulur?

Günümüzde, dijital içerik geliştirme-oluşturma araçlarının (yazılım programlarının) birçok çeşidi bulunmaktadır. Bunların nasıl kullanılacağıyla ilgili bilgiler, programın türüne göre değişmektedir. Fakat bu araçlardan bağımsız grafik tasarımların oluşturulmasında temel teknik ve kavramlar değişmemektedir (Sehn, 2017). Başarılı bir tasarım oluşturmak için bunları bilmek önemlidir. Bir grafik kurs haritasının asıl amacı, kurs programının nasıl hazırlanıp sunulacağını netleştirmektir. Grafik kurs haritasına başlamanın en iyi yolu, kurs sürecini belirlemektir. Kurs sürecini eğitmenin kendi tercihine göre ayırması (kurs başlamadan önce, kurs süresince ve kurs sonu yapılacaklar) ve bir akış şeması veya diyagram olarak düzenlemesi gerekmektedir. Görsel 1’de örnek olarak Microsoft Word 2019 ve Adobe 2020 programının şekiller aracı görüntüsü verilmiştir.

Görsel 1. Şekiller Aracı Görüntüsü

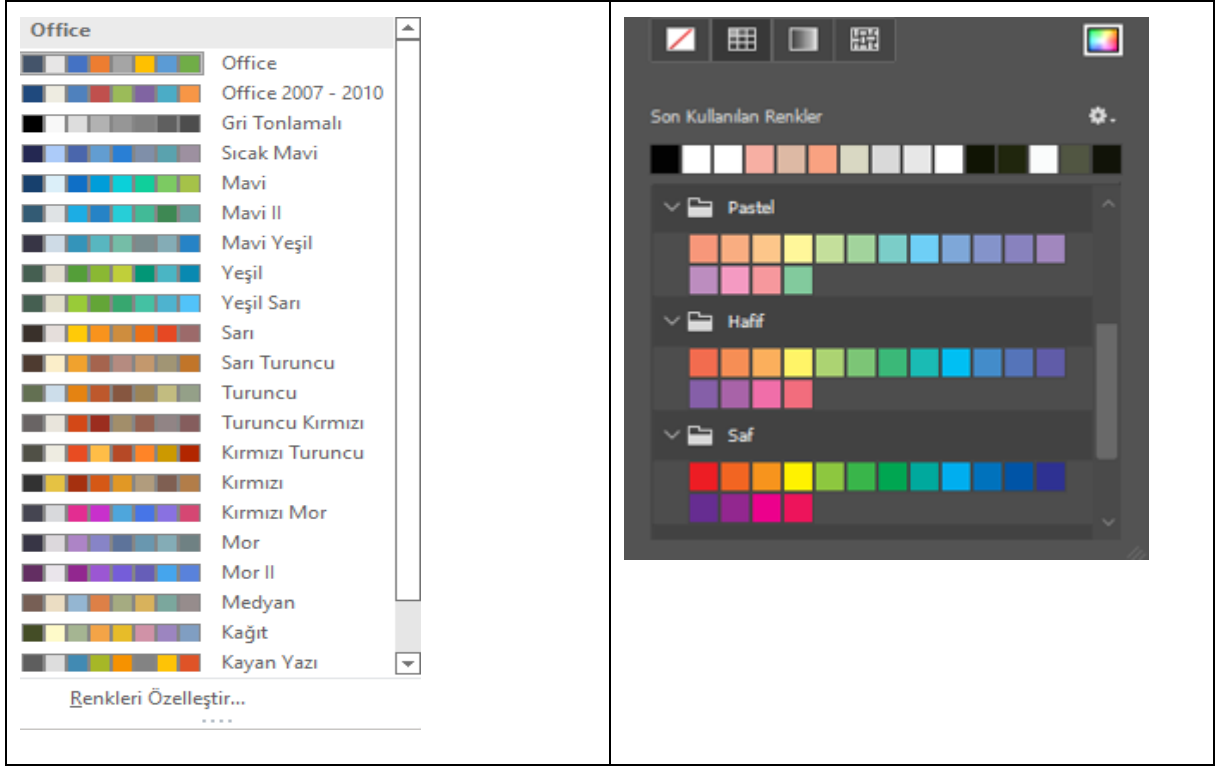

Şekiller ve grafikler, eğitmenin ve yetişkin öğrenenlerin kursun haritasına odaklanması için basit ve sade olmalıdır. Kursun nasıl ilerleyeceğini göstermelidir. Görsel temsiller, kursun haritasını göstermede yardımcı olur. Aynı zamanda, bir grafik kurs haritası göz alıcı ve dikkat çekici olmalıdır. Bu, eğitmenin kişisel tasarımıdır ve tasarım özellikleri, birçok boyutta değişiklik gösterebilir: Resimler, oluşturulan grafikler yazı boyutu, sitali ve özellikleri (kalın,

altı çizili, italik) bağlantı çizgisi (ok, ışın) yönü, uzunluk, kalınlık, renk ve desen (düz, noktalı), şekiller (kare, dikdörtgen, üçgen, daire, oval, altıgen, paralelkenar, yıldız, silindir), hizalama (sağ, sol, ortala), renk, boyut. Kurs tanıtımında yetişkin öğrenenlerin eğitmen ve kurs hakkında ön bilgiye sahip olması katılımı etkileyecektir. Eğitmenin özenle hazırlaması ve gerekiyorsa hazırlamada destek alması gerekebilir. Grafik kurs haritası, görsel çekiciliğin yanı sıra önemli anlamlara sahip olmalıdır. Örneğin, kursun genel yönünü veya yapılacakların önem sırasını göstermek için gruplamalar yapılmalıdır. Önemli başlıkları göstermek için farklı yazı tipleri kullanılarak, öneme göre büyüklüğü, kalınlığı ve büyük-küçük harf ayarlamaları yapılmalıdır. Algoritma bir yapı oluşturmak için farklı şekiller dahil edilmelidir. Kalın, düz çizgiler, oluşturulan nesnelere arasındaki güçlü bağlantıları ve ince veya noktalı çizgiler zayıf ya da değişen durumları gösterebilir. Dikkat, şart, farklı durumları gösteren konular altıgenler içine yerleştirilebilir. Bir akış şeması veya diyagram, kurs haritasını göstermenin yanı sıra, eğitmenin kursla ilgili hedefleri veya sonuçları arasındaki ilişkileri de gösterebilir. Yetişkin öğrenenlerin kursla ilgili hedeflerinin kurs haritasına eklenmesi ve öğrenme süresince görüşlerine değer verilmesi, kurs programını sahiplenmelerini sağlayacaktır.

Grafik kurs haritasında renklerin önemini göz ardı etmek imkansızdır. Kurs programının alanına ve konusuna göre doğru renk kombinasyonlarını kullanmak önemlidir. Kullanılan renklerde dikkat edilmesi gereken, iyi uyum sağlayan tonları belirlemektir. Bu konuda renk paletleri, birbirini dengeleyen renk kombinasyonlarını belirlemede yardımcı olmaktadır. Görsel 2’de örnek olarak Microsoft Word 2019 ve Adobe 2020 programının renk aracı görüntüsü verilmiştir.

Görsel 2. Renk Aracı Görüntüsü

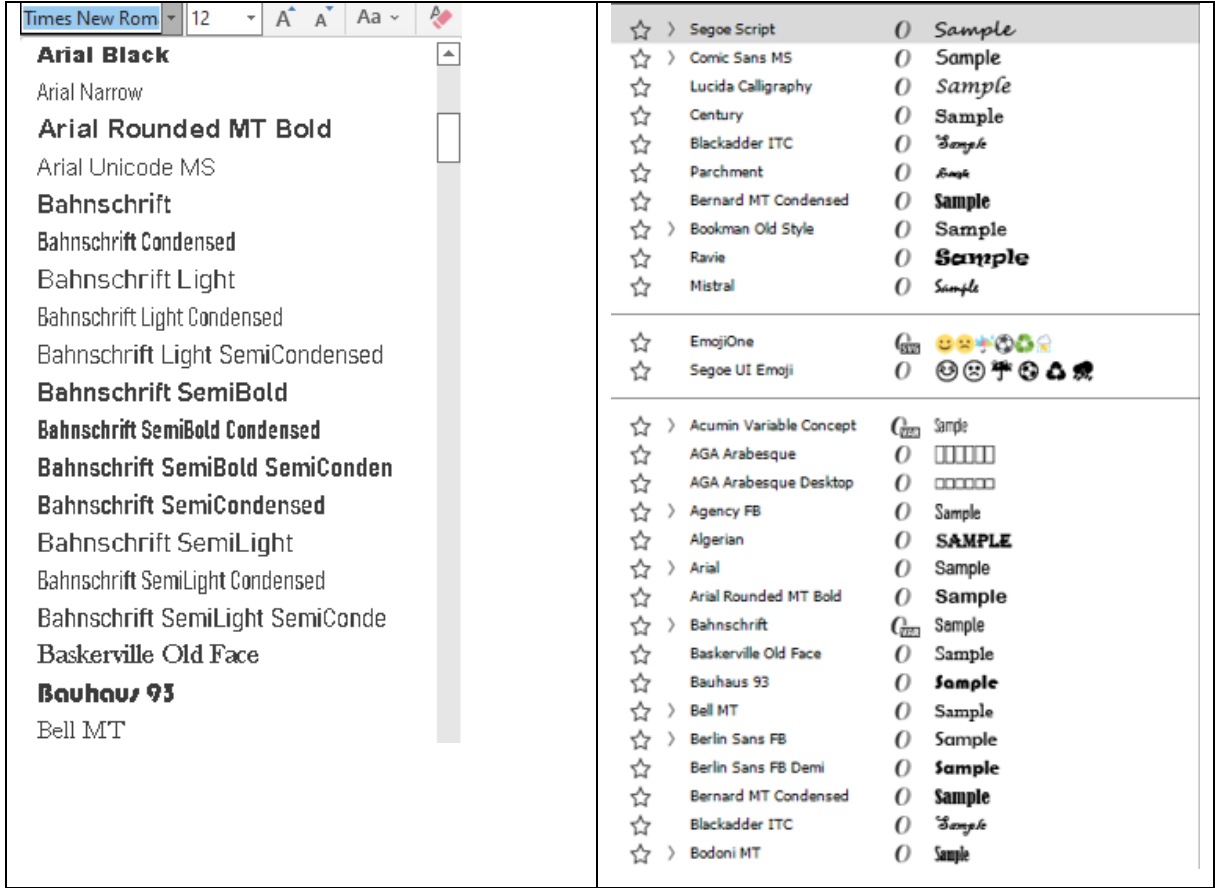
Grafik kurs haritasında metaforik nesnelere veya nesnelere kümesi kullanılabilir. Yetişkin öğrenenlerin zihnindeki metaforlara etki etmek için grafik kurs haritasında şu metaforlar kullanılabilir:

1. Cazip bir metafor belirlenebilir. Örneğin, “öğrenme bir yaşamdır.” Bu metaforun anlamına göre öğrenme yaşam boyu devam eden bir süreçtir.
2. Metaforları kullanarak, yetişkin öğrenenlerin görüşlerindeki eksikliklere dikkat çekilebilir. “Harmanlanmış öğrenme, çevrimiçi öğrenme ve yüz yüze öğrenmenin en iyi yönlerinin birleşimidir. Bu yüzden kurs harmanlanmış öğrenmeyle sunulacak.
3. Eğitmen, kendi metaforlu anlatımlarını esas alarak başarılı olduğu diğer kurslarından örnek verir. Bir önceki yetişkinlere yönelik kurs programının andragojik formatta hazırlanması, yetişkin öğrenenlerin kursu bırakma oranını etkiledi.

Yazı tipi belirli bir harfin tasarımını ifade eder. Grafik tasarım alanında, yazı tipleri belirli bir çalışma alanını oluşturdukları için çok önemli araçlardır. Aynı ada ve düzene sahip bir yazı tipinin çeşitli kompozisyon varyasyonları olabilir (kalın, italik vb.). Bir kişinin zihnindeki metaforları değiştirmek kolay değildir. Çünkü, insanlar kendi görüşlerine sıkıca bağlıdır. Eğitmen var olan metaforlardaki hataları farklı yazı tipi kullanarak, grafik kurs haritasında

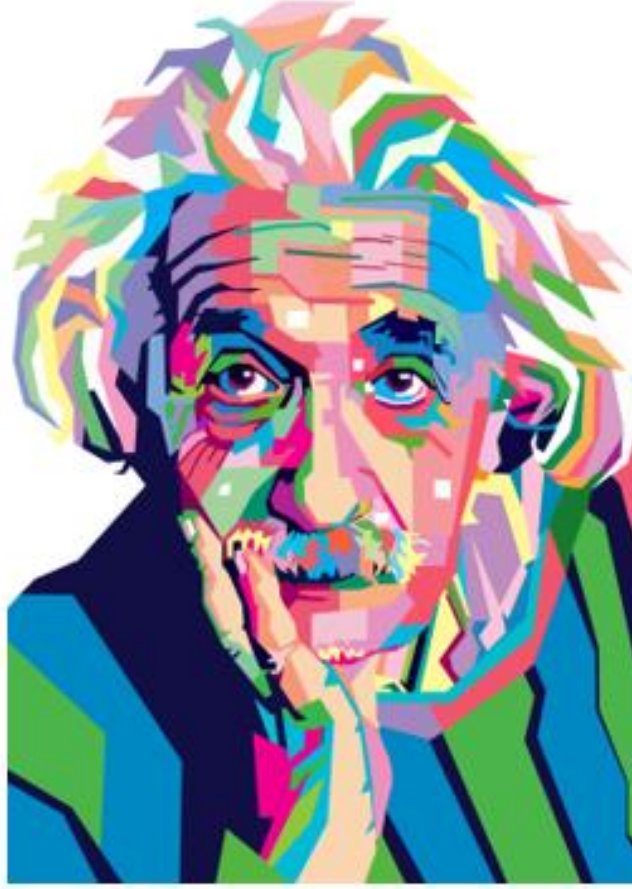
dikkat çekici hale getirebilir. Yeni ifadelerdeki doğrular güçlü ve farklı yazı tipleri kullanılarak sunulursa, yetişkin öğrenenleri farklı bir bakış açısıyla kursu düşünmeye ikna edebilir. Görsel 3’de örnek olarak Microsoft Word 2019 ve Adobe 2020 programının yazı tipi aracı görüntüsü verilmiştir.

Görsel 3. Yazı Tipi Aracı

Metaforik nesne(ler) kursun konusu ile ilgili olabilir veya olmayabilir, ancak metafor özellikle ilgili olduğu zaman akılda kalıcıdır. Metafor kurs ile ilgisiz olsa bile, yetişkin öğrenenlerin dikkatini çeken bir sembol, bir tür bilişsel stenografi sağlar. Web tasarımı kursu için bir örümcek ağı tasarımı, grafik tasarım kursu için grafik tasarımları, kurslara uyarlanabilen sembollerdir. Metaforik ifadeler ve nesnelere, yetişkin öğrenenlerin zihinlerinde oluşan kurs programını şekillendirdikçe, kursa katılmayı düşünmelerini sağlayabilir. Görsel 4’de Adobe Photoshop 2020’de hazırlanan hayat boyu öğrenmeyle özdeşleşmiş “Albert Einstein” grafiği verilmiştir.

Görsel 4. Albert Einstein Grafiği

Öğrenmeyi Bıraktığın Zaman Ölmeye Başlıyorsun

Albert Einstein

Hizalama İlkesi, bir grafik kompozisyonun oluşturulması sırasında öğeleri konumlandırırken tasarımcının daha bilinçli olmasına rehberlik eder (Sehn, 2017). Hizalama kaliteli bir grafik kurs haritası oluştururken dikkat edilmesi gereken önemli konulardan biridir. Grafik kurs haritası, nesnelere sayfanın herhangi bir yerine yerleştirilmesi doğru değildir. Mevcut nesnelere önem sırası ve bağlar dikkate alınmalıdır. Öğretmen, kurs haritasının akışını oluşturduğu nesnelere hizalama kavramını dikkate alarak düzenli bir şekilde sunmalıdır. Öğretmen, hizalama kavramına önem göstererek haritasında oluşturduğu nesnelere bir birlik, uyum duygusu yaratacak şekilde sunmalıdır. Grafik kurs haritasında oluşturulan nesnelere, fiziksel olarak birbirinden uzak olsa bile, hizalama bu nesnelere hem görsel hem de zihinsel

olarak birbirine bağlayacaktır. Görsel 5’de örnek olarak Microsoft Word 2019 ve Adobe 2020 programının hizalama aracının görüntüsü verilmiştir.

Görsel 5. Hizalama Aracı Görüntüsü

Grafik Kurs Haritası Örneği

Görsel 6'da web tasarımı kursu için bir grafik kurs haritası örneği sunulmaktadır. Kurs üç sürece ayrılmıştır. Kurs başlamadan önce yapılacaklar eğitmenin sorumluluğundadır. Her bir aşama dikdörtgen içerisine yazılmıştır. Her bir aşamada yapılacaklarla ilgili görseller oluşturulmuş ve eklenmiştir. Eğitmenin kendisine sorduğu soruların cevaplarına göre algoritma yapıları oluşturulmuştur. Aşamaların içeriğine göre gereken yerlerde tablolar oluşturulmuştur. Grafik kurs haritasında görsellerin çiziminde kare dikdörtgen ve bağlantılarla ilgili (temel şekillerin çiziminde) Microsoft Word 2019 temel şekiller kullanılarak oluşturulmuştur. Kurs süresince yapılması gerekenler bölümünde “5. Öğrenme çıktılarını zamanında değerlendirmeye özen gösteriniz. Motivasyon ve Çoşkuyu canlı tutunuz.” Aşamasındaki motivasyonel çizimler için Adobe photoshop 2020 programı kullanılmıştır. Grafik kurs haritasında eğitmen çevrimiçi ortamda oluşturduğu çalışmaların resmini ekran resmi alma aracını kullanarak alabilir. Örneğin bu çalışmada kurs süresince yapılması gerekenler bölümünde “Yetişkinlerin öğrenmesini kolaylaştıran öz açık anlaşılır ders içeriklerinin oluşturulmasıyla” ilgili resimler ekran aracı ile alınıp haritaya eklenmiştir.

Görsel 6. Yetişkin Öğrenenlere Yönelik Web Tasarımı Kursu için Grafik Kurs Haritası

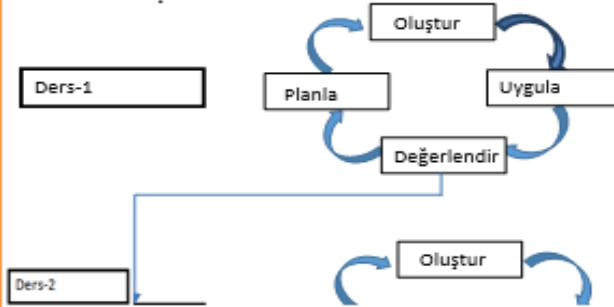
a) Kurs Başlamadan Önce

2. Kurs Süresince Yapılması Gerekenler

1. Derslerin çevrimiçi ve yüz yüze oluşturulması.

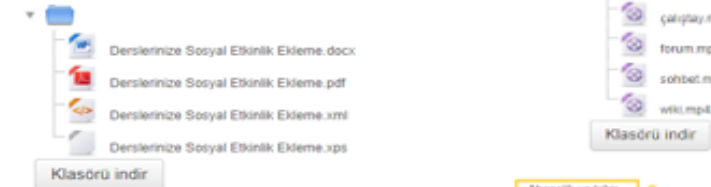

2. Derslerin oluşturulması.

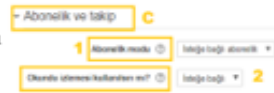

3) Yetişkinlerin öğrenmesini kolaylaştıran öz, açık, anlaşılır ders içeriklerinin oluşturulması.

a) Farklı içerik sunum araçlarından faydalanılması.

b) Öz, açık, anlaşılır ders içeriklerinin oluşturulması Kurs süresince yetişkinlere yönelik öğrenme kuramlarının uygulanması.

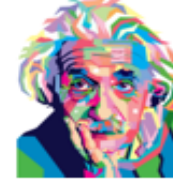

4. Öğrenenlerin kendi öğrenmelerini uygulama ve değerlendirmeleri için gerekli ortam ve araçların sağlanması. Etkili değerlendirme uygulamalarının geliştirilmesi.

Sınav

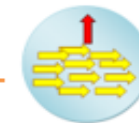
5. Öğrenme çıktılarının zamanında değerlendirilmesine önem gösterilmesi. Motivasyon ve coşkunun canlı tutulması.

6. Kurs süresince duygusal zekanın kullanılması.

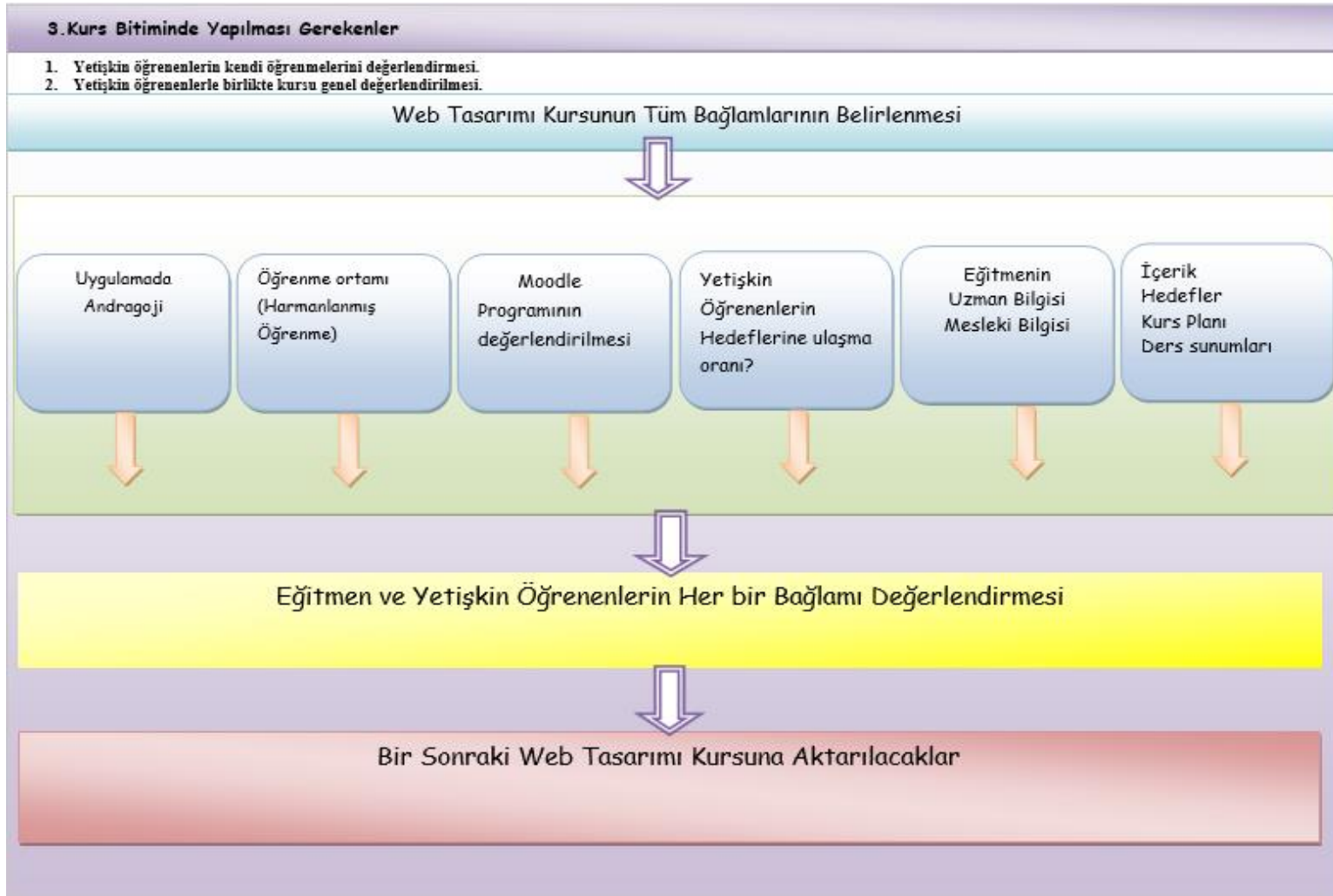
7. Her ders sonunda öğrenenlerin görüşlerinin alınması. Değişen, talep edilen hedef ve beklentilerin dikkate alınması.

8. Kurs süresince YARATICILIĞIN teşvik edilmesi.

9. Kurs süresince yüz yüze ve çevrimiçi rehberliğe önem gösterilmesi.

b) Kurs Süresince

c) Kurs Sonu

3. TARTIŞMA SONUÇ ve ÖNERİLER

Uzun yıllar yetişkinlerin eğitiminde çocukların eğitiminde kullanılan pedagojik kavramlar ve ilkeler kullanılmıştır. Eğitim ve farklı disiplinlerde yapılan araştırmalar sonucu yetişkinlerin çocuklardan farklı öğrendiği ve öğretimlerinin farklı bir şekilde yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Yetişkinlerde öğrenmenin temel ilkeleri andragoji kavramında toplanmıştır. Bu ilkeler doğrultusunda geliştirilen Andragojik model çoğu eğitimcinin kullandığı içerik modelinin aksine bir işlem ve süreç modelidir. Yetişkinlere yönelik öğrenme programlarının tasarlanmasında öğrenenleri ve diğerlerinin bu sürece katılması için andragojik yaklaşım işlem öğeleri belirlenmiştir. Andragojik varsayımlar ve tasarım öğeleri belirlendikten sonra uygulamada andragoji geliştirilmiştir. Uygulama modelinde etkileşimde bulunan üç halka yetişkinlerin öğrenme durumlarını üç boyutlu ve çok yönlü bir süreç olarak ifade etmektedir. Yetişkin eğitim ve yetişkinlerde öğrenmeyle ilgili birçok araştırmada andragojinin yetişkinlerin öğrenmesinde önemli olduğu ve yetişkin eğitimlerinin planlanmasında kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. Fakat andragojinin nasıl uygulanacağıyla ilgili pek araştırma bulunmadığı ve yetişkinlere yönelik öğrenme programlarının tasarlanmasında öğrenenlerin ve diğerlerinin bu sürece katılması ve andragojinin başarılı bir şekilde uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu çalışma yetişkin öğrenenlere yönelik kurs tasarlarken andragojik modelin uygulanması için grafik kurs haritası hazırlamanın faydalarını sunmaktadır. Yetişkin öğrenenlere yönelik kurslar için grafik kurs haritası oluşturmak, eğitmenlerin kurs zorluklarını aşmalarına ve andragojiyi başarılı bir şekilde uygulamalarına yardımcı olabilir. İlk olarak, kursu hazırlamada eğitmenin kurs başlamadan önce kendi kurs hedeflerini ve neler yapması gerektiğini belirlemesi kursun başarılı bir şekilde oluşturulması ve zaman kaybı olmaması için önemlidir. Bu eğitmene kursu için genel bir resim çizmesini ve andragojinin başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlar. İkincisi, yetişkin öğrenenler için başarılı kurs tanıtımı yapmasını sağlar. Yetişkin öğrenenlerin nasıl bir kursa katılacaklarını görmeleri ve kursu farklı yapan özellikleri bilmeleri, kendileri için daha doğru karar vermelerini sağlayacaktır. Kurs tanıtımında bulunan yetişkin öğrenenler, çevrelerine kurs tanıtımını başarılı bir şekilde yaparak katılıma destek sağlayacaktır. Üçüncüsü, kurs süresince yetişkin öğrenenlerin görüşlerinin alınması elde edilen verilerin değerlendirilmesi kursun başarılı bir şekilde andragojik olarak yapılmasını sağlayacaktır. Dördüncüsü, grafik kurs tasarımı kurs süreçlerini ve kavramlar arasındaki ilişkilerin büyük resmini daha iyi aktarır. Yetişkin öğrenenlerin hem kendi öğrenmelerini değerlendirmesi hem

de kursu değerlendirmesi bir sonraki kurs için önemli veriler sağlar. Kısacası, görsel tasarımlar oluşturulan materyalin verdiği mesajın daha etkili iletilmesini kolaylaştırır ve yapılanları daha görünür hale getirir. Ayrıca eğitmenlerin, kurslarında yaratıcılığı ifade edebilmeleri ve andragojiyi başarılı bir şekilde uygulamaları mesleki bir fark oluşturmalarını da sağlar. Yetişkin öğrenenlere yönelik bir grafik kurs haritası oluştururken kurs süreçlerini yeniden gözden geçirirler ve yapacaklarını düzene sokarlar.

Ayrıca bu çalışma grafik kurs haritası hazırlamak için gerekli olan ve yazılım programına göre değişmeyen temel bilgiler sunmaktadır. Grafik kurs haritası tasarlamak, aşırı teknik bilgi ve sanatsal bir beceri gerektirmez. Kullanımı kolay birçok farklı yardımcı yazılımlar mevcuttur. Bu çalışmada açıklanan birkaç strateji ve basit teknik bilgi, yetişkin eğitiminde andragojinin başarılı bir şekilde uygulanması için yetişkin öğrenenlere yönelik grafik kurs haritasını oluştururken izlenecek yolları ve bunları nasıl grselleştirileceğini önerir. Eğitmen, yetişkin öğrenenlerin kursa katılımı teşvik etmek ve andragojiyi başarılı bir şekilde uygulamak için farklı stratejiler geliştirebilir ve grafik tasarımının öneminin keşfederek farklı yazılım ve teknikleri kullanarak grafik kurs haritasında yaratıcılığını geliştirebilir.

Yetişkin öğrenenlere yönelik başarılı kurs süreçleri oluşturmak, andragojiyi etkili bir şekilde uygulamak ve kursu daha görünür hale getirmek için grafik kurs haritası hazırlamanın faydalarını ve nasıl hazırlanacağını açıklayan bu çalışmanın yetişkin eğitimcilerinin kurs programlarında andragojiyi uygulamalarına ve kurslarını görünür bir şekilde tasarlamalarına, yönetmelerine ve değerlendirmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4. KAYNAKÇA

- Biktimirov, E. N., & Nilson, L. B. (2003). Mapping your course: Designing a graphic syllabus for introductory finance. *Journal of Education for Business*, 78(6), 308-312.
- Billington, D. D. (2000). Seven characteristics of highly effective adult learning programs. Seattle: New Horizons. Retrieved June 3, 2009 from [http:// www.newhorizons.org](http://www.newhorizons.org)
- Çevik, Ö., & Aslandağ, B. (2020). Andragojik Öğretim İlkeleri Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(22), 1059-1081.
- Drysdale, J. (2019). The Collaborative Mapping Model: Relationship-Centered Instructional Design for Higher Education. *Online Learning*, 23(3), 56-71.
- Fink, L. D. (2013). *Creating significant learning experiences: An integrated approach to designing college courses*. John Wiley & Sons.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the oppressed*, New York (Herder & Herder) 1970.
- Gastel, B., & Day, R. A. (2016). *How to write and publish a scientific paper 8 edition*.
- Gülden, A. K. I. N. (2014). The term of andragogy and the difference between andragogy and pedagogy. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 47(1), 279-300.
- Henschke, J. A. (1989). Identifying appropriate adult educator practices: Beliefs, feelings and behaviors. In C. Jeffries, (Ed.), *Proceedings of the eighth annual Midwest research-to-practice conference in adult, continuing and community education* (pp. 89-95). St. Louis, MO: University of Missouri.
- Henschke, J. A. (2010). Beginnings of the history and philosophy of andragogy 1833-2000. In *Integrating adult learning and technologies for effective education: Strategic approaches* (pp. 1-30). IGI Global.
- Herdman, E. A. (2006). Derleme makale yazımında, konferans ve bildiri sunumu hazırlamada pratik bilgiler (Çev. Z. Dörtbudak), *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 3(1), 2-4.

- Holton, E. F., Swanson, R. A., & Naquin, S. S. (2001). Andragogy in practice: Clarifying the andragogical model of adult learning. *Performance improvement quarterly*, 14(1), 118-143.
- Houle, C. O. (1996). *The design of education* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Jonassen, D. H., and Grabowski, B. L. (1993). *Handbook of Individual Differences, Learning, and Instruction*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Khalil, M. K., & Elkhider, I. A. (2016). Applying learning theories and instructional design models for effective instruction. *Advances in physiology education*, 40(2), 147-156.
- Knowles, M. (1984). *Andragogy in action* San Francisco. Calif: Jossey-Bass.
- Knowles, M. (1995). *Designs for adult learning* Alexandria: American Society for Training and Development.
- Knowles, M. S. (1973). *The adult learner: A neglected species*: Houston: Gulf.
- Knowles, M. S., Holton, E. F., and Swanson, R. A. (2015). *The Adult Learner The Definitive Classic In Adult Education And Human Resource Development* (8 th edition). New York: Routledge.
- Krajinc, A. (1989). Andragogy. In C. J. Titmus (Ed.), *Lifelong education for adults: An international handbook* (pp. 19-21). Oxford, UK: Pergamon.
- Larkin, J. H., & Simon, H. A. (1987). Why a diagram is (sometimes) worth ten thousand words. *Cognitive science*, 11(1), 65-100.
- Leamnsom, R. (2000). Learning as biological brain change. *Change: The magazine of higher learning*, 32(6), 34-40.
- Lindeman, E. C. (1926). *The Meaning of Adult Education*. New York: New Republic.
- Malkoç, G. (1989). Andragoji. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 88-95.
- Mayer, R. E., & Gallini, J. K. (1990). When is an illustration worth ten thousand words?. *Journal of educational psychology*, 82(4), 715.

Moreno, R., & Mayer, R. E. (1999). Cognitive principles of multimedia learning: The role of modality and contiguity. *Journal of educational psychology*, 91(2), 358.

Nilson, L. B. (2009). *The graphic syllabus and the outcomes map: Communicating your course* (Vol. 137). John Wiley & Sons.

Paivio, A. (1971). *Imagery and verbal processes*. New York, NY: Holt, Rinehart & Winston.

Pratt, D. D. (1998). *Five perspectives on teaching in adult and higher education*. Krieger Publishing Co., PO Box 9542, Melbourne, FL 32902-9542.

Saba, F. (2011). Distance education in the United States: Past, present, and future. *Educational Technology*, 51(6), 11–18. Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/022b/615817dbd609d08f2f3e60033ea92cd9016d.pdf>

Sehn, L. R. (2017). *Design gráfico-conceitos e práticas indispensáveis: Conceitos e práticas indispensáveis*. Simplissimo Livros Ltda.

Tezcan, F., & Deveci, T. (2018). Andragoji ve yaşamboyu öğrenme bağlamında yetişkinlerin öğrenmesi. *Researcher*, 6(2), 123-137.

VanGent, B. (1996). Andragogy. In A. C. Tuijnman (Ed.), *The international encyclopedia of adult education and training* (pp. 114-117). Oxford, UK: Pergamon.

Vekiri, I. (2002). What is the value of graphical displays in learning?. *Educational psychology review*, 14(3), 261-312.

Wiggins, G., & McTighe, J. (2005). *Understanding by design* (2nd ed.). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development

Extended Abstract

Entrance

In a current field such as web design, it is difficult to create and manage a course that meets the wishes and needs of the participants. The fact that adult learners have very different goals, experiences, learning styles and motivations makes the course even more difficult. Given these challenges, instructors may need a course map. This article proposes a graphical course map. It explains how to prepare a graphic course design and provides a sample graphic course map for the web design course.

Adults are self-directed, their experience is a resource for learning, their learning needs stem from social role tasks, and learning is immediately applied are their distinguishing features. The process elements in adult education are creating an environment conducive to learning, mutual planning of learning by teachers and students, identifying learning needs, learning objectives arising from needs, designing the model that supports learning experiences, conducting activities and evaluating development and progress. Andragogy offers important principles about how adult learning should be planned, and it is important for the adult educator to plan their learning in this way. Although the importance of applying andragogy is noted, there is not much research on how to apply and how andragogy will be visible when courses for adult learners are designed. Whereas andragogy is a process model, it is important for this process to be visible and for the adult educator to create more effective learning processes with the participants. In this case, when preparing a course for adult learners, the visibility of the course requires the importance of having a map for the successful application of andragogy.

Method

This study, which was conducted with a qualitative research approach, has the quality of a "compilation". There are different types of review articles. Today, the most up-to-date review articles or articles that provide new information to the rapidly developing field are preferred (Gastel & Day, 2016). In this study, it is aimed to present important information and current practices in the field of adult education, which has been little researched. In this study, after evaluating the literature studies on adult education and andragogy, the importance of applying andragogy was seen when the courses for adult learners were designed, but it was concluded that there were not many studies on how to apply it. In this study, the importance of designing a graphical course map for adult learners was evaluated according to andragogy, adult education and adult learners in order to eliminate this deficiency, and the basic information about the graphical course preparation technique for adult learners, which did not change according to the software, was compiled and presented as a meaningful whole.

Benefits of Graphic Course Map

1. The Big Picture of the Course Can Be Seen: Designing a graphical course map contributes to the creation of a course for adult learners. It provides information on how to prepare and present the course program for adult learners. It groups what needs to be done during the course.
2. Presents the Structure of a Course for Adult Learners: It presents the desired objectives during the course. It shows how to proceed to achieve desired goals.

3. Provides Information to Reduce the Number of Problems to be Encountered During the Course: Identifying and solving the problems that will be encountered during the course ensures a successful course experience.
4. Provides Course Participation: Graphs group a lot of information. The graphical course map allows adult learners to see the experiences they will have before joining the course.
5. Adult Learners Participating in the Course Promotion Can Support Participation by Promoting the Course. It enables adult learners who promote the course to successfully promote the course to their friends around them.
6. Facilitates the Evaluation of the Course Program: It ensures that the negative situations in the course are determined and necessary corrections are made. It provides important information for the next courses.
7. Improves Creativity: Instructors' creation of different graphic course maps improves their creativity.

How to Create a Graphic Course Map?

There are many types of digital content creation tools. Information on how to use them varies depending on the type of program. But the basic techniques and concepts in the creation of graphic designs are the same. The best way to begin with a graphical course map is to identify the course process. Figures and graphics should be simple and uncluttered so that the instructor and adult learners can focus on the course map. Correct color combinations should be used according to the field and subject of the course program. Metaphors can be more effective if presented using different fonts. Metaphorical objects can make adult learners consider attending the course as they shape the course program in their minds. In the graphical course map, alignment is one of the important issues. It is not correct to place objects anywhere on the page.

Graphic Course Map Example

Image.6 presents an example of a graphical course map for a web design course.

Conclusion

This study presents the benefits of preparing a graphical course map for the application of the andragogic model when designing a course for adult learners. For adult learner courses, a graphic course map can help ensure a successful course. It allows the instructor to draw a general picture for his course and ensures successful application of andragogy. Supports successful course promotion for adult learners. Getting feedback from adult learners during the course helps structure the course successfully. The graphical course map better conveys course processes and relationships between concepts. It also enables instructors to make a professional difference when they can express their creativity in their classes.